

Adres:
Berlin-Charlottenburg 2, Postfach Nr.16
Tek nushası 20 Pl.

İnsanlara hürriyet!

Doğan Güneş

Bu, Uzak Sark'ın bugünkü hâkimi Japonya'nın millî armasıdır.

Bu güneş bundan otuz yıl evvel bütün cihana şarkı parlamış, kendi parlaklığı göz kamaştırarak, alemleri hayrette ve hayranlıkla bromuştur.

Hayrette kalanlar — şarkıları köleliğe mahkûm, aşağı cinsten bir mahluk olarak telâki edenler, hayran olanlar da — bizzat, bu, köle kalmak istemeyen şarklılardır.

Maksadımız Japonya'nın Rusya imperatorluğu üzerine icra ettiği maruf zaferidir. Cihan matbuatı, bu günlerde, Japonya kudretinin Port-Artur'daki parlak zaferinin otuzuncu yıl dönümünü hatırladı.

Bu hatıra, sade Avrupa medeniyetine intibak eden şarklı bir milletin bütün şarkı kendi hegenonisi altında tutmak isteyen çar imperyalizmine indirildiği bir darbeyi anlatmak kalmaz. Cihan tarihinin saydığını yeni bir istikâmet veren tarihi hadiseyle, bugün hareket halinde bulunan bütün şarklıların, ve alelhusus, bizim gibi, hala Rusya esirliğinde bulunan milletlerin bu hadise ile bağlı ne büyük hatıralarımız, ne derin tahassüslerimiz vardır.

„Sovyetler İttihadı“ denilen bugünkü Rusya çemberi içinde kalan bütün Türk illerle beraber, Azerbaycan Cumhuriyetinin istiklâli geri almak uğrunda cehdetten bizim neslin siyasi hayatı, adeta, kaydettiğimiz bu güneşin cihan ufukunda doğduğu güneş başlamıştır.

Çarlık Rusyasının yenilmez tasavvur olunan kuvvetleri karşısında yeşil dalarak, duadan başka bir iş başaramayan eski neslin bedbinliğine rağmen, yenen Japonya'nın, gençlerimizde doğurduğu his millî uyum ve ihtilâl hareketlerine koşulmak hissi idi.

Evet, Port-Artur, sade bir şark milletinin bütik devletler sırasına girmesine hazırlamak kalmadı, aynı zamanda o, Rusya mahkûm milletlerdeki millî kurtuluş hareketlerini derinden ten pek büyük bir âmil oldu. Bütün Türk dünyasının kalbi, İstanbul bir refikizim kaydettiği gibi, o zaman Japonlarla beraberdi.

Sade Türk dünyası mı? — Hayır — bütün islam, bütün şark, bütün Asya aynı hissin altında ve aynı heyecanın tesirinde idi.

Bugün, Otuz sen sonra, Rusya ile Japonya tekrar karşı karşıyadırlar. Karşılaşan bu iki kuvvetin mevzuu aynı mes'eledir: Asya ve Şark mes'alesi. Pek kısa bir müddette Japonya, çoğalan nüfusu, anacığı ve ticaretinin akullara hayret veren acılığı, kara ve su kuvvetlerinin rekîplerini titretecek derecesine bulması sayesinde, muasır dünyamın hareket ve faaliyeti geçebilecek yeğane kuvveti haline gelmiştir.

Çarlık Rusyasının yerini tutarak, onun bütün Asyalılara tahakküm etmek isteyen siyasetine Asya'yı sovyetleştirmek hüyle-sile varis olmak isteyen bolşevik Rusyası iste asrin bu reyel kuvvetle karşılaşmıştır. Bir kaç sen evvel bütün Asya milletlerine hitaple hürriyet ve istiklâl için ayaklanarak, kendisile birlikte Avrupa imperyalizmine karşı savasa çıkması teklif eden Moskva şimdî Avrupa imparatorluklarıyla birlik alıyor. Japonya ile Almanya'nın Milletler Cemiyetinde boz birliktirlikleri sandalyayı tutarak, bu kadar zamandan beri yılmak istediği Versay nizamını candan maddafayaa geçiyor. Simdi o, Asya'yı ayaklandırmak değil, yatıştırmak kastındadır.

Nicm? — Çünkü görüyor: Hakiki menfaatin derkeden Asya milletleri ayaklanınca kendisine değil, Japonya'ya istinat ediyor, ona tımat gösteriyorlar. „Sovyet İttihadı“ndaki yüz milyonlarca milletleri

Kafkasya'ya ermeni akını

Sovyetlerin Ermeni siyaseti devam ediyor. Moskva, Kafkasyalı olmayan ve Avrupa, Asya v. s. memleketlerde bulunan ermenileri Kafkasya'ya toplamak için kaç senelerden beri başladığı mesaiye germi vermektedir.

İstanbul'da intişar eden, „Milliyet“ gazetesinin 20 Nisan tarihli nushasından aldığımız aşağıki malumat Sovyet hükümetinin Kafkasya'da ne yapmak istediğini aşikâr isbat etmektedir:

„Erivan hükümeti Sam'daki ermeni cemiyetine yazmış olduğu bir mektupta hükümetin askere son derece ihtiyacı olduğunu Suriye'deki askerlerle yarar askerlerden üç bin (3.000) kişisnin Erivan'a gönderilmesini istemiştir. Bu haber eşidince Fransız ordusunda hizmet eden ermeniler istifa ederek aileleriyle birlikte Ermenistan'a gitmeğe hazırlanmışlardır.“

„Tembeller Kongresi“

„Ost-Express“ telgraf ajansı 7 Mayıs tarihile Moskva'dan tercümesini aşağıya derceettiğimiz haberi vermektedir:

„Sovyet hükümeti nezdinde bulunan kontrol komisyonunun verdiği resmi malûmata göre Çeçen ve İnguşlarla meskün mintakaların, Mavera'yı Kafkasya Cumhuriyetlerinin ve Azol-Karadeniz mintakasının mühtelîlî firka teşkilâtleri tarafından „kolhoz ve sovhozlarda iş disiplinini yükseltmek maksadında“ alınmış olan bir çok tedbirler Sovyetler İttihadı umumî komünist firka merkezî komitesi tarafından „budala ve muzır“ diye tavsif edilmektedir.“

Alman-Japon dostluğu

Bir zamandan beri Avrupa sularında seyahatla bulunan Japonya'nın mektep ve tâlim filosu şefi amiral Matsushita maiyetinde bulunan bir çok Japon bahri zabıtları ile alman hükümetini resmen ziyaret için Mayıs 7-nde Berlin'e varit olarak, resmi alman makamları tarafından hususî bir samimiyetle karşılanmıştı. Alman matbuatının verdiği resmi malûmata göre amiral Matsushita aynı günde gerek Kañçler Mr. Hitler, gerekse reiscumhur marşal Mr. Hindenburg tarafından resmen kabul olunarak her iki alman büyüğüle samimî surette mülakata bulunmuştu. Bundan başka amiral Matsushita alman mudafaaî millie (Reichswehr) nazırı ve bahriye işleri müdürü tarafından dahi kabul olunmuştu.

sağmal hayvan gibi idare eden bir rejimin milliyet prensipini, hileli bir taktik olarak kullandığını artı herkes biliyor.

Bütün cihani ihtilale vermek için Asya'yı ateşlendirmek isteyen bolşevizm görüyor ki komünizm değil, milliyet ateşle tutuşan bu alemin ilk sırada tehdit edeceği bir şey varsa o da bolşevizmin kendisidir. Japonya'nın bütün Asya'da ayaklandırmak istediği milliyet fikrinden ilk sırada zarar görecektir rejim — Sovyet rejimidir. Moskva bunu çok iyi biliyor ve bunu bildiği için de bütün tedbirlerle baş vurarak Japonya ile tokuşmak zamanını uzaklaştırmaya çalışıyor.

Fakat, beyhüde. Muharebe tehlikesi, görünün bazı sogguna alametlerine rağmen, kat'iyen betarâf edilmiş değildir. Her iki taraf hazırlanıyor. Bilhassa Japonya askerî ve siyasi pozisyonlarını muhkemleştiriyor.

Japonya askerî partisinin şefi sabık harbiye nazırı Araki'nin, bugünlerde bir gacetüye verdiği beyanatı sayımı dikkattir. Araki demistir ki „Rusya bolşevizm belâsi altında eziliyor. Medeniyet dünyasının borcu, onu bu belâdan kurtarmaktır. Fakat gerek ferdi, gerekse millî egoizm illettile hasta bulunan Avrupa dünyası bu vazifesini yapmıyor ve yapamaz. Bilakis o, bolşevizm yardım ediyor.“

Bu tarihi vazife ise, Araki'ye göre Japonya'ya terestip eder. Japonya, ergeç, bu vazifesini yapmalıdır ve yapacaktır.

Uzak Sark'ta çıkan bir rus gacetüsinde söylenen bu sözlerin ifadesi tarzında bir hususiyet vardır. Bu hususiyet üzerinde duralmalıdır. Eğer ruslar bir bolşevizm

Ermenistan hükümeti tarafından bu üç bin ermeninin nakli için kiralannmış olan vapur pek yakında Beyruta gelecektir.“

Ermenistan'ın Mavera'yı Kafkasya Federasyonunun bir uzvu olduğu ve bütün Kafkasya'nın da S.S.S.R.-e dahil bulunduğu, binaenaleyh harici siyasette müstakil olmadığı malûmdur. Erivan hükümeti namına yapılan bu işin hilen ise Moskva tarafından yapıldığına söz yoktur.

Moskva, ermenileri Azerbaycan vücudundan koparılan kazalara doldururken aynı Suriye'de yaşayan ve sayıları bir kaç on binler teşkil eden Şimalî Kafkasyalı kardeşlerimizi kat'iyen görmüyor ve gerek onların yerine, gerekse Azerbaycan'a rus doldurmakta devam ediyor.

Moskva Şaumyan'a verdiği sözüne amel ediyor, ve bizim hesabımıza büyük Ermenistan yaratıyor.

İsmi yukarıda kaydolunan yerlerin firka teşkilâtları mevzuabahs mintakalarda ödenben bir „Tembeller Kongresi“ namı altında kongreler tertip ederek, şu kongrelere kolhozların tembel ve işten korkan azalarıne sovhozların haylaz amelelerini cehren iştirake mecbur ediyorlarmış. Kongre toplantıdan sonra „tembellerin defni“ namı altında sembolik merasimler yapılarak köylüler hakkında istihzaamiz bir tarzda muamele olunmuşta başlanmış. Komünist firka merkezî komitesi bu gibi tedbirlerin bir an evvel geri alınmasını hükmederek, bu „kongrelerin“ müteebbislerinin dahi şiddetli surette teziye olunmasını emretmiştir.“

Alman-Japon Cemiyeti tarafından amiral Matsushita şerefine verilen mütanant bir ziyafette almanlar namına olarak amiral Behnke pek samimî bir nutuk irat ederek ezulümle demistir ki: „Bu gün Almanya ve Japonya'yı birbirinden mesafeden başka hiç bir şey ayırmıyor.“

Amiral Matsushita cevaben söylediği oldukça samimî bir nutkunda, bilhassa cihann bugünki buhranlarla dolu bir zamandanda alman-japon dostluğunun daha da tarrisin ve takviye edilmesini lüzumlarını ileri sürmüştür.

Bilaisitina bütün alman matbuatı amiral Matsushita'nın Almanya'yı ziyaretinin ehemmiyetli oluşunu ayrıca kaydederken, bundan alman-japon münasebetinin daha da kuvvetleneceği neticesini çıkarmaktadır.

belâsına maruz iseler „Sovyet İttihadı“ndaki rus olmayan milletler için fayda maruzdur: hem bolşevizm belâsi, hem de rus istilâsi.

Milliyet prensipini bütün şarkta tahakkük ettirmek gibi, tarihi bir misyon davasıne salıyene çıkan Japonya'nın vazifesi sade rus milletini bolşevizmden halâs etmek olamaz. Çünkü Rusya mes'alesi demek, sade rus mes'alesi demek değildir; Rusya'da milletler mes'alesi demektir.

Bir milletler ki bundan otuz yıl evvel Uzak Sark'ta doğan Güneşi kendi karanlık taliflerini gelecek parlyacak ümitli günlerinin bir müjdecisi gibi görmüşlerdir.

Millî inkişaf ve istiklâl hareketlerindeki müsbet hadiselerin hatırasıle 1904-deki Japon zaferi hatırası arasında çok sıkı ve tarihi münasebetler gören bu milletler bugün, bundan otuz yıl evvelki zamandan daha faal ve daha mümkeşit bir vaziyette dirlir.

O zaman ekseriyetle sade millî kültür ve vatani hukuklarda müsavat namna hareket eden bu milletler simdi millî istiklâl azimindedirler. Onlar, bu azımlarını teşkil eden teşekküllere ve itihattalara maliktirler. Bu hareket ve teşekküllerin son seneler estasındanda elde ettikleri kazançlar da az değildir. Ekseriyetle beynelmil birer mahiyet kazanan bu davaların Sovyetler dahilinde dahi şekli kazançları vardır. Sözde olsa da bolşevikler bu milletlerin birer hükümet halinde teşekküllerini kabul mecbur olmuşlardır.

Japonya'dan gelecek darbenin tesirlele sarsılacak bolşevizm çemberini patlatacak en büyük âmillerden birisi, hiç şüphesiz, bu

Mektepler kitapsız

„Bakinski Rabcı“ (29. 3. 1934) yulkariki başlık altında aşağıki malûmat neşretmektedir:

„Geçen yıl Azerneş (Azerbaycan orta mektep idaresi) kazarlerdeki ilk ve orta mekteplerin ihtiyacı için 2.000.000 ruble kymetinde kitap göndermiştir. Tedris yılı bitmek üzere olduğu halde simdiye kadar mahallerde kitaplar alınmamış, binaenaleyh mekteplerde tedrisat la yapılmamıştır.“

Kazalere gönderilen kitapların 684.000 rubleliği geri gelmiş, diğerleri de posta idarelerinde yatıp kalmaktadır. Meselâ, Karabag'da 120.000 rublelik, Seki'de 30.000 rublelik, Astarâ'da 12.000 rublelik, Cebraif'de 20.000 rublelik kitap postahane durumu ve maarif idaresi tarafından teslim alınmamıştır. Sebabi de şu, ki kitaplar teslim alınırken parası verilmedi. Maarif idareleri kitapların parasını vermesinler diye mektepleri kitapsız bırakmağa karar vermişlerdir.“

Azerbaycan'da kakao

Geçen nushalarımızdan birinde Azerbaycan'da kaçucuk istihalsından bahsetmiş, kaçucuk büyük bir istikbale malik bulunduğuna kaydetmiştik. Sovyet gazetelerinde okuduğuna göre Azerbaycan'da kakao yetiştirmek teşebbüsü daha muvaffakiyetle neticelenmiştir. İlimi tetkikat devam ettikçe Azerbaycan'ın bilhassa Lenkeran mintakasında çay, limon, portakal, banan v. s. sicak memleketler mahsulü yetiştirmek imkanı hasıl olmağa başlayor.

Geçen yılın son baharında Petragot botanik enstitüsü tarafından bir fakülte Azerbaycan'ın ziyaret ederek tetkikata başlamıştı. Bu heyet Azerbaycan'da kakao ve kokain fidanları yetiştirmek imkanı mevcut olduğu neticesine varmış, daha tecrübe için elde edilen kakaodan okolato bile imal edilmiştir. Ve bunun pek mükmemel ve âla cins olduğu aşikâr olmuştur.

Hali hazırda heyet cenubi Amerika ve Vest-İndi'da dağlık yerlerde yetişen kakao tohumları elde etmeğe çalışıyor. Bu tohumlar açık havada ve Azerbaycan iklimine yetişmeğe daha çok müsaittirler.

Şimdilik kakao yetiştirmek için en müsait mintaka Azerbaycan'ın Lenkeran mintakasıdır.

Kemalettin Sami Paşa

Uzun ömrün mülhik bir mide hastalığı neticesinde vefat eden Cumhuriyet Türkiye'si Berlin Büyük Elçisi Kemalettin Sami Paşa'nın terhimî ruhu için 27 Nisanda Berlin Türk Klubunun binasında büyük bir ihtifal yapılmıştır. İhalefade Berlin'de oturan bütün Türkiye'dilerden maada diğer milliyetlere mensup bir çok müasifler dahi vardı.

Merhum Paşa 1925-den beri Berlin Büyük Elçiliğinde bulunarak, Yeni Türkiye'yü Almanya'da muvaffakiyetle temsil etmiş ve kendisini gerek alman siyasi muhafiline, gerekse halk kitlesine son derece sevdirmişti.

Trabur harbinden başlayarak Balkan harbinde, cihan savasında ve nihayet Büyük Gazini idareleri altında başlayan Türkiye istiklâl savasında kahramanca iştirak etmiş, harp etmiş ve kumanda etmiş olan Kemal-ettin Sami Paşa merhum bu istiklâl savaslarında 17 yara almıştır.

Merhum, savaş meydanlarında gösterdiği kahramanlığı diploması sahasında dahi ibraz muvaffak olmuş ve Berlin diploması muhtifinde herkesin büyük hürmet ettiği şahsiyetlerden biri olmuştu.

Büyük cihan savasında Kafkasya cephesinde ordu kumandanı olan merhum paşa Azerbaycan davasıle pek yakından tanış idi ve bütün cihan Türklerini, aralarında fark koymadan alman Türklerini, aralarında kurtuluş savasını samimî bir alakla ile takip edirdi. „İstiklâl“ini daimî okuyucularından olan Kemalettin Sami Paşa gacetimize bir kaç defa yüksek ve kıymetli takdirlirini beyan etmişlerdir. Aziz hatırasını büküklerle anarız.

tesekkürler olacaktır.

Tabiat yerini bulacaktır. Millî dış milli icile dolacaktır! . . .

İşte bunun icindir ki biz Doğan Sark Güneşinin yıl dönümünü candan bir alaka ile kaydediyoruz.

M. E. Resul-zade

27 Nisan matemati

Muhtelif yerlerde bulunan Azeriler 27 Nisan münasebetiyle buldukları mahellerde istilâ edildiği bu günü hatırlayarak, çalmış istiklâlin elde edilmesinde uğurla canla başla matem merasimi tertip etmiş, vatani çalşacaklarına bir daha abtmetmişlerdir.

Varşova'da

Varşova'da oturan Azeri kolonisi 27 Nisan münasebetiyle bir matem merasimi tertip etmiştir. Merasimde Azerilerden başka misafir sıfatıyla Şimali Kafkasya, Gürcistan, Kırım, Ukrayna müessesileri de bulunmuşlardır.

Azerbaycan milli hareketi reisi saygılı Resul-zade Mehmet Emin Bey içtimâi açıktan sonra aşağıdaki nutku irat etmiştir: Muhterem misafirler, aziz vatandaşlar!

27 Nisan . . . Evet, vatandaşlar bu şemati bir istilâ günüdür. Fakat biliyorsunuz ki bir düşman onu bir istiklâli günü gibi bayram eder. Ne büyük yalan! Bunun gibi kırmızı bir yalan olduğuna Azerbaycan halkı dümana karşı gösterdiği kahramanca mukavemetleri isbat etmiştir. Bu mücadele şimdi on dört yıldır durmadan devam ediyor. Hayatın her safhasında, muhtelif cephe halinde devam eden bu mücadelenin gösterdiği kahramanca hamleleri biliyor ve bu yolda verilen kurbanları takdir ediyorsunuz. Daha dün „İstiklâl“ kara bir liste ilan etmişti. Solofki'nin „Buzlu Ceheneminde“ vatan uğrunda, istiklâl harekate canlarını feda eden bu kahraman isimler milletin bütün sınırlarını temsil ediyorlardı. Yılmak bilmiyen muhacirlerimizizin az ruhlarını hatırlamak bugün münasebeti duyacağımız em mukaddes bir vazifedir. Vazifemizi eda edelim. O yüksek ruhların karşısında hürmetle ayağa kalkalım. (Hazırın ayağa kalkıyor.)

Evet, vatandaşlar, Azerbaycan, çalmış istiklâlini geri almak uğrunda mücadele-sine devam ediyor. Bu mücadelenin başlıca üç safhası vardır: birinci safha milli kıyam safhasıdır. Kaydettiğimiz gibi bu safhanın başı Gene isyanı ile başlar. Azerbaycan'ın kuzil imperyalizmin kırmızı yalınını protesto etmek üzere ayaklanmadık tek bir kazası yoktur. Yer yaktık ki orası vatan mucahillerinin alkânı ile boyanmış! Dağlar, dereler, hatâ Hazer denizi bile serden geçti muhacitlere metlen olmuşlar. Azerbaycanlı partizanların Sovyet istilâsına karşı gösterdikleri mukavemetin destanı hakâyetlerini bilmez değilsiniz. Bu mücadele bugüne kadar devam ediyor. Büyük kurbanlara, sayısız ziyânlara mal olan bu mukavemet ruhu bugün bile kırılmamıştır.

Silahlı kıyam safhasından başka Azerbaycan muhiti bütün varlığını Sovyet istilâsına ve bolşevik ideolojisine karşı koyuyor. Milli gençliğin, münevver tabakamızın manevi ve ruhi mukavemetinden sarf nazara, komünistlerin bizzat hazırlayarak güvendikleri zümreler içerisinde milli mukavemet hisleri kabarıyor. Yerli komünistler ve genç komünistlerde, proleter edebiyatına mensup

veni zümrelerle bile „milli temayül“ hisleri coşuyor. Sovyet matbuatı Sovyet zümreleri içerisinde görülün „milli temayül“den şikâyet etmekte; bolşevik safları milli unsurlardan temizlenmekte; Sovyet memurları kara tahtaya geçirilmekte devam ediyor. İstilânın 14-nci yılında bile Moskva'nın arzu ettiği bir şekilde, Azerbaycan'da hakiki bir komünist kadrosu yetişemediğinden bahsolinuyor.

Milli mukavemetin üçüncü safhası ise muhacerettir. Muhacereteki mücadelelerin tarihi ehemmiyeti üzerinde bilhassa durmak lazımdır. İçeride kanlı kıyamlar şeklinde devam eden mücadelenin milli ideolojisini terfih etmek, milli davayı cihana karşı anlatmak içerdeki gizli mücadele ile fikri ve manevi bir rabta saklamak muhaceretinin vazifesidir. Başka milli istiklâllere nail olan milletlerin tarihinde muhaceret oynamış olduğu manevi rolü unutmamak lazımdır. Bugün misafirperverliğinden istifade ettiğimiz Lehistan'ın tarihini alırsak bu muhaceretinin ne gibi tarihi bir rol oynadığını anlarız.

Amansız düşman bizi bu cephehlerin üçünde de ezmek ve mahvetmek istiyor. İdamlar, sürgünler, imhaların ne şekilde cereyan ettiğini biliyoruz. Yalnız milliyetçilere karşı değil, milliyetçiliğe uyumş yerli komünizme karşı dahi Moskva cefakârları amansız bir surette mücadele ediyorlar. Fakat bugün düşmanın ne ziyade meşgul olduğu cephe varsa, o da muhaceret cephesidir. Bu da sebepsiz değildir.

Uzak Şark'ta çıkan hadisat, Sovyetler İttihadı denen milletler zindânını hakikaten de korkutuyor. Çarlık Japonya darbesinden sarımsız. Bolşevizm dahi aynı darbe neticesinde devrilmek tehlikesine maruzdur. Bu tehlike karşısında düşmanın ne şekilde titrediyini bilmez değilsiniz. Bu titreşmeye bütün gayelerinden vaz geçmiş, esasta inkilâp ve harp taraftarı iken, şimdi burvış perisi kesilere, evvelce en kara kuvvet diye tarif ettiği Avrupa'nın bazı „imperyalist“ devletlerle anlaşmak taktikine geçmiştir. Aynı zamanda o, günden göze kaşılan harp tehlikesinin zuhurunda esareti altındaki milletlerin davalarını harici illerde temsil eden muhaceretini ne gibi manevi bir kuvvet olduğuna nazara alarak onları yürütme taktikine geçmiştir. Dikkat ederseniz, görüştünüz: Uzak Şark'tan Yakın Şark'a kadar düşman ajanları hareket halinde. Tokyo'da dostumuz Ayaz Beye karşı yapılan çirkin hareket bu taktikin bir eseri olduğu gibi, bu taraflarda sezdiginiz bozgunculuklar, fitneçilikler dahi aynı nevden bir harekettir. Geçen senelerde yeni fitnenin Paris sahnesinde oynadığına şahit

olmuş, neticede Gürcü komşularımızın milli muhacirlerinden Ramşvil'in feci ölümünü görmekle müteessir olmuşuk.

Azerbaycan komünist fırkası, geçen seneki kongresinde „Müsavat“ fırkası ile sadece dahilde değil, haricte de mücadele etmiş iken kat'i ve sarîh bir karar almıştı. Bu kararın taslatılması „İstiklâl“ gazetesini takip edenler bilirler. Bolşevizmin dahildeki muhacirlerle nasıl mücadele ettiği malûmdur. Asar, keser, çekaya atar, Solofkiye sürer; elindeki şeytani hükümeti makinesinin bütün deşet ve vahşetle hareket eder. Haricteki mücadele üsulu ise başkadır. Haricteki mücadele üsulu ise farkna varmaz. Bunun çok kerre farkna varmaz. O sezdirmeye saflarımıza sokular, Eksiik olmanın gayri somunlukludur, muhaceret mahrumiyetleri içindeki anlardan istifade eder. Milliyetçi maskesi taşıyan müvazenesizliği kullandı; müfettişleri arar bulur ve ziberi maskeli yollarla hareket rehberlerini diskredite eden sayıya ve şiarların yayılmasını temin eder. İster ki muhaceret kendî kendine düşsün, milletce tanınmış şahıslar ve teşekküller itibarın kaybetсин.

Düşmanın bu hiylesine, bu fitnesine karşı uyanık bulunmak, işte bizim bugünkü vazifemiz!

Gözlerimizi dört açalım: üzerimizde tarihi ve büyük bir vazife olduğunu unutmayalım. Düşmanın sevindirmiyelim. Düşmana alet olanların hatırlarını bildirelim. Bilelim ki yalnız değiliz.

Sovyetler İttihadındaki bütün mahkûm Türk illeri bizimle beraberdirler. Türklük cephesini sıklaştıralım; sade Türklük değil, „Promete“ cephesine dahil bütün milletlerle aynı saftayız. Bu cepheyi kuvvetlendirmek vazifemizdir. Komşularımız Kafkasya milletleriyle enterelerimiz ve programız biridir. Kondeferasyon idesi etrafında kendileri ele-ele vermiş bulunuyoruz.

Düşman bütün bu cephele bizi parçalamak istiyor. Bütün bu birlikleri yürütme niyetindedir. Ona vereceğimiz cevap ise aydın ve aşikârdır:

— Birlik!

Her şeyden evvel milli cepheye birlik! Kafkasya cephesinde birlik! Türklük cephesinde birlik! Ve „Promete“ cephesinde birlik!

Davamız milli istiklâl davasıdır. Haklı bir davadır. Onun zaferi demek hakkın zaferi demektir. Aynı zamanda bu dava her bir davadır. Tarih aleyhimize değil, lehimize işliyor. Geçen 19-ncü asır Avrupa'da milliyet prensipinin zaferini temin etmiş içinde bulunduğumuz bu asr dahi bilhassa Asya'daki milletlerin istiklâllerini temin edecek bir asırdır.

Böyle bir zamandayız, bir kerre istiklâl edemeyiz“ diye bağırıştı. O, Edil-Ural milli hareketini akim bırakmak gayesini gütmüştür. Halbuki Sibirya devleti Edil-Ural'ın, Türkistan'ın, Kafkasya ve Ukrayna'nın yan-yana pek iyi yaşaya bilecekleri meydana.

Eğer Sibiryaçılık sırf bir mahelli hareket olup Rusya'dan ayrılmak gayesini gütsüydi, Porotikof'un Rusya'nın milli vahitlere parçalanmasına çalışsan „Promete“ birliğinin faaliyetinden memnun olmasın icap ederdi. Me'sele bütün ıplaklığında meydana iken „Yeni Japon Muhbiri“ bizi indirdim ki istiyor ki:

— Ural dağlarından Japon denizine ve Bering boğazına kadar uzanan Sibirya dünyanın en büyük ölkesi olup, her cihetten müstakil bir kıt'adır. Bu ölke 350 yıl evvelsine kadar müstakil olup, çarlık zamanında bile hususiyetini muhafaza etmiş ve her zaman istiklâl elde etmeğe çalışmıştır.

Rus ihtilâli üzerine, merkezi Tomski'de olmak üzere, hep ruslardan mürettek bir millet meclisleri de toplanmış idi. Halı harzarda Japonya'da ve Mancurya'da Sibirya istiklâli için çalışın teşkilatlar varmış. Ve Tokyo'da bu teşkilâtın başında duran da Porotikof'tur . . .

Ruslar için çalışın bu mecum Sibirya'da 12 milyon kadar rus mevcut olduğuna ve bunların da 84% nisbetinde cahil buldukları dahi kaydetmektedir. Bu Türk toplakları üzerinde dünya yaradılaldan bir ortamakta olan Türklere bir kelime olsun bahsetmiyen bu paçavra „rus“ denmiş unsurun da ekseriyet itibarile Ukraynalı ve Kazak olduklarını sükûtle geçiriyor.

Buna mukabil baş makalesinde şu fikirleri yürütmektedir:

Bugünkü gün bütün dünyadaki Türklere sayı 40 milyondan (?) fazla değildir. Muhacir ve bitişik olmayan yerlerde yat milletler katışıqlı hâlde yaşamakta olan ve Anadolu'dan Yakut iline kadar yayılan bu muhtelif kavimler sovenistik yolu ile, Kirgizya Tacikin okuna davamistik yolu ile, Kirgizya karşı duramıyacaklar, sıhahları olmayacak, olsa da kullanamıyacaklar, 4—5 tayyarenin yayacağı zehirli gazla helak olup gideceklerdir.

Kurbanalı Molla'nın imzasını taşıyan bu makaleye göre „avanturist muhacirlerin“

„Müsavat“ fırkasından bir tebliğ

„Müsavat“ fırkası üç memleketler müessesinin gönderilmesi netici rica olunmuştur:

„Paris'te rusca olarak intişar eden „Kafkas“ mecmuasının Nisan nushasında fırkadan koçulmuş Rüstembeyi Şefi Beyle beraber Hasmehmeli Halil Bey ile Agasıyev Selim Beylerin imzası ile, ekârı umumiyeyi şartlamak maksadile bir mektup neşredilmiştir. Bu mektuba göre 1933 senesi Birinci Kanunda güyaiki bir fırka kongresi toplanmış ve bu kongre reis Emin Beyden ederek itimat beyanile kendisini düşürerek yerime başka birisini reis seçtiği gibi fırka merkez heyetini de yeni baştan teşkil etmiş imiş.

Koçulmuş Şefi ve ona kuyruklu eden bir kaç kişiyin intrikandinden ibaret olan bu kongre temamilen yalandır. Böyle bir kongre kat'iyen vuku bulunmamıştır. Ve bu sebeple de bittap fırka reisliğinde hiç bir değişiklik vuku gelmemiştir. „Müsavat“ ideolojisine, taktikine ve tradisyonuna sadık belli başlı bütün kadrosile Resul-zade M. Beyefendinin reisliği altında mevcut olup kendî faaliyetinde berdevamdır.

Ne yeni seçildiği dava onun reisin, ne de merkez heyeti azasının kimlerden ibaret olduğuna dahi söyleyemeyen bu yalınun ne gibi bir maksat güttüğü ve kimlere lazım olduğuna sezmemek için bozguncu Şefi Beyle hampaları tarafından uydurduğuna söylemek kâfidir. „Müsavat“ fırkası riyaseti“ mücadelede yoluma girmiş milletimizin çalmış hürriyet ve istiklâline kavuşacağına biz emna olabiliriz. Yeter ki, uyanık bulunalım, yeter ki, birlik olalım ve o zaman emin olalım ki, şimdi gurbet illerde matem tuttuğumuz bu günün çok geçmez memleketle bayram yaparız.“

Mehmet Emin Beyefendinin heyecanlı nutkundan sonra kardes Türk milli hareketinin muhterem reisi Cafer Seyit Ahmet Beyefendi çok hararetili ve heyecanlı bir nutuk irat ederek 27 Nisan mateminin şümül ve ehemmiyeti dolayısıyla yalnız Azerilerin değil, bütün Türklüğün, bilhassa, Rusya mahkûmu Türk ilerinin de matem günü olduğuna işaretle Kim Türklere namına taziyelerini beyan etmiş ve demiştir ki:

— „Evet, bu matem — daha iyi bakılırsa — beşeri bir evsâdî da hatırdır. Zira bu kara gün asırlardan beri uğrunda bin bir mücadele yapılmış hak ve adaletin de çiğnendiği, tahkir edildiği bir gündür. Evet, kızırl rus imperyalizmi bu insani hakka yalnız Azerbaycan'da değil, Kırm'da, Türkistan'da, Edil-Ural'da, Kafkasya'da, Ukrayna'da da çiğnemiş, bütün bu yerleri perişan ve sehil

Arkası 4-ncü sahifede

meydana attığı bu istiklâllik neticesinde milletimizin yarısı ve bütün „açık gözlüsü“ mahvolacakmış . . . Peki, ne olacak? Cahil imişiz.

İstiklâl istemek, 4—5 tayyare üzerimize zehirli gazlar yağdırıp milletimizi hep mahvedermiş . . .

Ona göre de istiklâllik bir maceraperestlik imiş . . .

Abdulreşit Molla'nın „hamakat“ dediğine Kurbanalı Molla „macera“ namını veriyor. Fakat Porotikof'un, 84% nisbeti cahil olan 12 milyonlu rusa dayanarak, Japon denizinden Ural'a kadar teşkil edecek Sibirya devletini pek tabii buluyor, nedense tayyareler yalnız Türklere zehirli gaz atacaklarmış, nedense yalnız bizim istiklâllikçimizi „beşeri sulha“ bir tehlike teşkil edecekmiş . . .

Kurbanalı Molla'nın Türklere sayısını hafiften azaltması ve onları Afrika vahşileri halinde tasvir etmesi sebepsiz değildir. Rusist rus istatistikisi 1932-de Rusya'daki Türklere nüfuzunu 36 milyon göstermektedir. Fakat buraya Türk camiasına dahil ve Türk fasını benimsemiş olan Kafkasya Dağlarını, Türkistan Taciklerini, Kalmıkları, hatta Azerbaycan'ın tat, tahts v. s.-ini bile dahil etmemişlerdir. Bu suretle yalnız Rusya'da 40 milyondan çok olan Türklere üzerine Türkiye'yi, Balkanlarda, Suriye Filistin, Mısır, Irak, İran, Afganistan ve Çin'deki Türklere de ilave edersek sayımız en azı 80—90 milyonu bulur. Hete Türk ölkelerindeki azlık teşkil edecek Türk olmayan milletleri de hesaba katarsak Türk toplakları üzerinde yaşayan ve kendisine Türk diyen halkın sayısı 100 milyonu geçer . . .

Kurbanalı Molla Türklere yalnız keniyetçe değil, keyfiyetçe de düşürmeğe çalışıyor. Onları cahil, iptidai ve birbirinden uzak, dağınık diye göstermektedir. Halbuki haritadan bir de anlaya bilin herkes bilür ve görür, ki Anadolu ile Azerbaycan ve Kırm'ı, Azerbaycan'la Şimali Kafkasya, Edil-Ural ve Türkistan'ı ayıran yegâne bir engel varsa o da Kurbanalı'nın müdafaa ettiği Rusya'dır. Bununla beraber Türklüklerin bir çok hususiyetlerini irtifat etmez değiliz. Bu hususiyetler ve bir çok

„Yeni Japon Muhbiri“nin Sibiryaçılığı, İslamçılığı ve Japonçuluğu

Stalinler, Milyukoflar ve Deniklinler gibi „Bütün, bölünmez ve büyük Rusya“ cephesinin müessesileri Abdulreşit Molla, polkovnik Porotikof ve casus Kurbanalıyevlerin Tokyo'da, „Promete“ birliğine geçen milletlerin müessesili muhterem Ayaz İshaki Beye yaptıkları çirkin hakaretin taslatımı ve Azerbaycan istiklâllarının bu hadiseye bakışlarını „İstiklâl“in 56-nci nushasında okuduk.

„Yeni Japon Muhbiri“nin kara tinetli, mürtעי bir paçavra olduğunu, aynı zamanda rus zindânında kurtağa can atayan esir milletlere, bilhassa Türklere, „ahali kuvvetleri“ namını vermeğe cesaret eden, Türkistan, Edil-Ural, Kırm ve Azerbaycan'ı yaşamağa gayri müstahak ve gayri müstakil şekilde tanımağa ve bu Türk ve islam ölkeleri aleyhindeki düşman meşasistini takviye ediyen bu paçavramın ruhu ve ilham aldığı kaynağı meydana çıkarmak, hain ve alpak emellerine mani olmak her Türk bir vazifedir.

„Yeni Japon Muhbiri“nin son Nisan (Nr. 16) nushasını okuyanlar bu satılmış cephesinin asıl maksatlarını ve Abdulreşit hanın bu güne kadar yazdıkları yazıların hakiki manasını daha aydın anlaya bileceklerdir.

Abdulreşit hain rus esiri Türklere yaşama hakkına müstahak olmadıklarını ileri sürmüştü. O, 15-nci nushada, Türkistan'ın, Edil-Ural'ın, Kırm'ın, Azerbaycan'ın üzerine bir mezar taşı koymağa teşebbüs etmiş, bu Türklere istiklâllarına „hamakat“ diye, kendisine çok yakışın bir „kelam“ kullanmıştır.

„Yeni Japon Muhbiri“nin son 16-nci nushasının baş makalesinde Kurbanalı Molla bu istiklâl hakaretilerini „muhacirlerin avunturistliği“ şeklinde tasvir ediyor. Fakat aynı nushada mahkûm Türklere muhterem müessesili Ayaz İshaki Bey hakareter yapmış

ve „Rus toplakları üzerinde bir Türk devleti yaratılmasına müsaade edemeyiz“ diye bağırın Porotikof'un büyük bir fotoğrafını dercederek altında „Sibirya istiklâllarından Japonya'da oturan polkovnik Porotikof“ cümlesini yazmış ve „Sibirya istiklâli“ni uzun bir makale hasretmiştir.

Bu Sibiryaçılık nedir? Biz bütün milletlerin kendî mukadderatlarına sahip olması prensipini müdafaa ettiğimizden her istiklâl hareketi gibi bir Sibirya istiklâl hareketini de memnuniyetle karşılarız.

En tabii ve normal devletin „Milli devlet“ olduğu kanaatında olan bizler sırf coğrafi bir esasa dayanan Sibiryaçılığı bir de gayri tabii bulmalka beraber, gene, Rusya'yi parçalayacak bir hareket olmak bakımından, aleyhinde olmayız. Fakat burada bir şartın sarahatı elzemdir, ki o da Sibiryaçılığın ancak Sibiryaçılık olmasıdır. Çünkü Sibiryaçılığı iyi, fakat Sibiryaçılık maskesi altında Rusyaçılık yapmak köttüddür, hatta Türk kavımların çirkin ölüm tehlikesidir. Zira bu „Büyük ve bölünmez Rusya'nın“ birini intaç ede bilir, ki bizim için hayatı bir me'sele demektir.

Acba Porotikof'un Sibiryaçılığı hangi nevindendir?

Biz, muhacir rus matbuatında sık-sık mevzuhab olan bu me'sele etrafındaki münaakaşadan alıyoruz ki: monastir ruslar, Uzak Şark'ın deniz sahillerini Japonya'ya terk etmek mukabilinde, Sibirya'da bir rus hükümeti yaratmak, oraya toplandıktan sonra „Büyük Rusya'yi“ ihyaya başlamak fikrindeyler. Onlar bu fikirlerini açık ve aşikâr söylüyorlar. Porotikof onlardan başkamdır? Maalesef bizi şüphe etmekte haklı çıkaracak sebepler çoktur. Porotikof Ayaz Beye karşı nümayiş yaparken „Rusya'yi parçalanmaya ve rus toplakları üzerinde bir Türk devleti yaratmağa müsaade

Birlik

„Birlik — diriliktir.“
 Bu, bir atalar sözüdür.
 Anlatılmı, nesilden nesileye geçmektedir.
 Birlik haricinde dirilik yoktur.

Azerbaycan'ın büyük kurtarıcısı Hüseyin Cavit Bey:

— „**Şeni kurtarsa kurtarı Birlik Çünkü birliktedir fakat diriliktir!**“ demistir.

Birlikte hem ferdi, hem de içtimai-millî hayat kastedilmektedir.

Millî dirilik, fertlerin sarsılmaz içtimai bir hayat yaşaması sayesinde mümkündür. Bu da, müteakib güzestet, fedakârlık, anlaşma ve müşterek saadeti temin eden millî kıymetleri müşterek korumak sayesinde mümkündür.

Millî dirilik dışında ferdi dirilik te yoktur.

Fertlerin mes'ut olması için millî dirilik ve bunun için de millî Birlik lâzımdır.

— „Tek elden ses çıkmaz!...“
 Bu da bir atalar sözüdür.

Atalar şunu da söylemişler ki:
 — „El, eli yuyar (yıkâr), el de yüzü!“

Fert kendi başına hiç bir şey değildir. O, yalnız cemiyet hayatında bir varlık ola bilir.

— „Halkın gücü, hakkın sesidir.“
 — „Palasa bürünüp ilen yürümümüz“

Atalarımız böyle demiş ve tarihin tecrübeleri de bunu isbat etmiştir ki:

— Birlik olmayan yerde dirilik te olmaz. Diriliğin bulunmadığı bir yerde ise zaferden, kurtuluştan bahsetmeğe ne lüzüm vardır.

Bu misallerden istenilen ve açık görünür ki: Millî diriliğimiz ayağın yer her şeyden evvel millî birliği bozarak haric olur. Bunun için de içerde sınıf savaşı, haricte fesat ve fitneler yaratmakla millî birliğin temel taşını teşkil eden itimat ve müteakib sevgi bağlarını kırmağa, gevşetmeğe var gücümüzün sarfedilmesi. Millî birlik müşterek millî menfaatlara etrafında ola bilir.

Millî bir bütün halinde birleştiler, millî iman, millî mefkûre ve millî istiklâldir.

— „Zafar bizdir.“
 — „Zaka da bizim, şeref te bizindir. Brak milletin yüksek menfaatını şahsi ihtiraslarına feda edenler bize hürsünlür.“

— „İleri her keran geçer.“
 O halinle, yervinden geç oynadacak kadar kuvvetli olan millî birlik kervanının ayakları altında ezilip geçeceklerdir. V. Nah-02

Azerbaycan'da yun istihsalı

„Bakinski Rabcı“ (5. 3. 1934) gazetesinin yazdığına göre, Rusya Sovyet hükümetinin 15. 1. 34 tarihli kararına göre 1934-nci yıl zarında Azerbaycan 1434 sistern yun vermeğe mecburiyetindedir.

Yun istihsalı şu şekilde taksim edilmiştir: Nahevan, Samuh (Genç) ve Mingçaur nahiyelerindeki koyunculuk sohvolları (devlet çiftlikleri) 960 sistern yun vermeğe mecburlardır.

Kara Cala ve Mil sohvoları 127 sistern, diğer sohvoh ve devlet kooperatiflerinden: Zakatal — 27 sist, Kazak — 57, Seki — 42, Ağdam — 12, Ağcabedi — 20, Salyan — 7, Astrahan-Bazar — 19, Sibir-Abat — 20, Ağdas — 6, Kürdemiş — 8, Naçmaz — 17, Kuba — 5, Genç — 26, Narmanlı — 8, Bakü — 30, Karabağ (dağlık) — 7, Et tröstü — 36 sistern olmak üzere 347 sistern yun vermektedirler.

Bütün Azerbaycan'ın yun mükellefiyeti 1434 sisternedir.

Bu miktardan 778 sistern ilk baharda, 382 sistern son baharda, müteakibi başka mevsimlerde verilmektedir.

Kararın tabikine ve yunun toplanmasına nezareti işleri — gazetede yazıldığına göre G.P.U. idaresine verilmiştir.

dirilik" bilen bir millet, bu kadar acı ve feci tecrübelerden sonra düşman fitnesine kapılmasına imkân yoktur.

Yese ve ümitsizliğe kapılmaya ise hiç mahal yoktur.

Düşmanın bize bu kadar ehemmiyet vermesi bizim bir „güç“ olduğumuzu delalet eder.

Zalim ve kan için düşmanı temelinde sarsacak, onun hakimiyetine nihayet verecek hakiki bir güç...

Güç ise yalnız birliktedir. Gücümüzün varlığı birliğimizin varlığına alamettir.

Bunu taklid edelim. Birliğimizi daha çok kuvvetlendirelim.

Millî dirilik, yani hakiki dirilik, namuslu ve şerefli yaşama demek olan millî istiklâlı bayrağı etrafında ve o bayrağı senelerden beri şerefle ellerinde tutanlar etrafında ele ele vermekte devam edelim.

Unutmayalım ki:
 — „**Bizi kurtarsa kurtarı Birlik Çünkü birliktedir fakat diriliktir!**“

Sarsılmayan sınırlara ve demir adımlara şahsi zafere doğru ilerlemekle devam edelim.

Zafar bizdir.
 — „Zaka da bizim, şeref te bizindir. Brak milletin yüksek menfaatını şahsi ihtiraslarına feda edenler bize hürsünlür.“

— „İleri her keran geçer.“
 O halinle, yervinden geç oynadacak kadar kuvvetli olan millî birlik kervanının ayakları altında ezilip geçeceklerdir. V. Nah-02

demeğe bile cesaret ediyorlar. Öbür yandan da Porofitok'un yaratacağı rus devletine mediyeler bestelliyorlar.

Abdulreşit Molla sözünde devamla diyor, ki:

— „Avrupalılar Türklerin hayat istidatlerini dahi öldürmüşler ve Türkiye devletini ve hükümetini adeta meyviti müteharrik haline getirmişler ve ona hasta adam namını vermişlerdir. Ve şark milletlerinin ademi istidatında müecesser bir misal olarak, daima Türkleri gösterirler: „İşte Türkiye Avrupa ortasında yaşadıkları halde temeddine kabul olmadıkları için, asla terakkî ve temeddün eseri göstermiyorlar“ diyerek şark milletlerinin ademi istidatlarını isbata çalışırlar, daima yüzümüzü vururlar. Çiniyi gösterirler, Rusya'yı gösterirler: Dört yüz milyon çinli, üç yüz milyon hintli, kırk milyon ingilizli idaresinde esir, bütün Afrika esir, bütün şark milletlerini bir taraftan ümitsizliğe sevkederler, diğer taraftan da misyonerleri vasıtasile şark milletlerinin ahlakını ihlâl etmişlerdir...“

Abdulreşit Moll'a'nın geçen Mart nushasındaki makalesini okuyanlar onun da aynı metolla çalıştığını kabul ederler.

O da, esir Türklerin ademi istidatlarını isbata saydıyor. O da, Kurbanalı de millî-etimiz bir taraftan ümitsizliğe sevkederler rus hakimiyetini tahkim, diğer taraftan da Mikado'nun hilafeti altında bir İttihadi İslam yaratmak hülyasına millî-etimizi milliyetinden ayırmak, orta asır hurafatı içinde boğmak istiyor.

— „Yeni Japon Muhbiri'nin nazaranında Türk millî hareketi „beni beserin birliği ve sulh ile yaşamaşı“ tehdit eden bir harekettir. Asıl yol „Türk-islam dostluğu ve İslam-Japon dostluğu“ imiş. Asya'da sulh ancak bu yol ile temin edilebilir.“

— „Müslümanlar Turan halklarına, Turan halkları da müslümanlara muhtaçtırlar ve beni beserin sulh, terakkî ve saadeti yulunda bunların kol-kola yürümeleri lâzım"dır. Bu parçayı, Türk milliyetçiliğinin yanlış bir yol olduğunu isbata çalışan „Yeni Japon Muhbiri'nin" baş makalesinden alıyoruz.

Biz Yakın ve Orta Şark'ın istiklâl hakındaki düşüncemizi yukarıda kaydettik. Burada şunu da ilave etmek isteriz ki,

Tokyo'da mürteciler

(Tokyo'dan mektup)

Edil-Ural istiklâl hareketi ruhi muhterem Ayaz İshaki Beyin Tokyo'daki Edil-Ural'lar arasındaki millî faaliyetlerinde dolaylı olarak mürteci kafalı rus taraftarı bir kaç kişilerin taarruzuna uğradığı ve alelumum Japonya'daki mürtecilerin men' ve istiklâl aleyhtarî faaliyetleri hakkında geçen nushalarımızda malumat vermiştik. Şimdide mürtecilerin te yüzünü ortaya koymas dolyaisle ehemmiyeti bulduğumuz ve Tokyo'daki hususi muhabirimizden aldığımız bir mektubu dercediyoruz:

„Burada Ayaz İshaki Bey'e taarruz edenlerin elebaşlarından biri de, bildiğimiz gibi, Kurbanalî Molladır. Bu adamın babası da kendisi gibi millet haini olmuştur. Babası topal İslam çarlık devrinde Rusya'da uydurmuş jurnallara Türk-Tatar münevverlerini tevki etmiş ve Sibirya'ya sürdürmüş bir adamdır. Bundan başka topal İslam, Bobi şerhindeki Tatar yüksek mekteplerini kapattırmış ve muallimlerini tecziye için rusların eline vermek gibi alçakça hareketlerde bulunmuştur. Rusya ihtilâli müteakibi Tatar milliyetçileri hain İslam'ın başını kesmiş ve küçük oğlu da bir Tatar askeri tarafından katledilmiştir. Bu aileden yalnız Kurbanalî Molladır ki bir yolunu bularak firiiri suretile Mancurya'ya iltica etmiştir. 1924-ten itibaren Tokyo'da yerleşen Kurbanalî Molla burada kendini Başkürdistan cumhuriyeti müessesili ilan etmiş ve son zamanlarda kendisine Asya Şark müstifmanları Şehülislam sıfatını takmıştır. Halbuki buradaki sağlam düşünceli münevver Tatarlar Kurbanalî Mollayı milliyet, insanîyet hislerinden mahrum bir mürteci gibi tanırlar. Kurbanalî bu mürteciliğini, buradaki Tatarlar, bir müddet evvel burada vefat eden Türkiye bahriye zabıtlarından meçruh yuzbaş Şevket Beyin cenaze merasimine iştirak etmemeye teşvik etmekte daha ısbat etmiş. Kurbanalî'den başka buradaki mürteci kafalardan biri de Abdulreşit İbrahim Molladır. Bir kaç ay bundan evvel Türkiye'den gelen Abdulreşit Molla Kurbanalî ile beraber yürümekte ve onunla müşterek çalışmaktadır. Kurbanalî Abdulreşit kompanisinin uydurma ve demagojik yollarla buradaki Tatarları iğfal etmeye çalıştıklarına bir misal olmak üzere bir müddet evvel bir mecliste Abdulreşit Molla ile burada mukim Türklerden Hasan Mustafa Bey arasında geçen münakaşayı anlatmak isterim. Vaka şu şekilde cereyan etmiş: Buradaki Tatarların birinin evinde tertip edilen bir mecliste yemekten sonra Kurbanalî habirine hitaben „Hacı babamız Abdulreşit muhterem efendimizin sizlere söyleyeceği bir kaç sözler vardır“ demiş. Bunun üzerine Abdulreşit Molla „bir kaç kelime değil, söyleyecek çok sözüm var“ diyerek söze başlamış: „Etdndiler, ben İbrahim Tatar'değil, ben Özbek Türklerinden, Sibirya Türkerindenim, ben Ayaz gibi bir hain değilim, benim miratım var, hadis yazdım, 12 feda Mekkeyi Mukerremeyi ziyaret et-

buğün 100 milyon Türkün yalnız 15 milyon müstakildir. Türklerin 40 milyonu Rusya elinde esirdir. Yerde kalan kısmı ise Asya'yı devletlere esir halindedir. Bu devletlerde Türk kendi ana lisasını kullanmak hakkından mahrum edilmiştir. Biz şu kanaatıyız ki, milliyet meselesine Şark'ta da tabii seyirini takip edecektir. Ve Cemalattin Afgan'ın dediği gibi, bütün şark milletleri dil ve milliyet prensipi üzerine vırılıp birleşmezler, islam milletleri arasında tabii ve samimî anlaşma ve teşriki mesele imkânız olacaktır.

Şarkı Türkistan'da istiklâl hareketi başladığı zaman Tahrir gazetelerinin birinde bu hareket aleyhinde bir yazı çıkmıştı. Türkistan istiklâl hareketinin İra, İsmet ve Rusya'yı da tehdit edeceğine isaret eden bir yazı Kabil'de alaka ile nakal ve negredilmiş hatta Hindistan'da ingilizce çıkan İslam gazetelerinden birinde maruf Hint âlimlerinden Sir Muhammed İkbâlî bu hususta beyanatta bulunmaya sevkmişti. Muhammed İkbâlî Türkistan istiklâl hareketinin panturanizm olduğunu, her millî hareketi gibi mediyete muzır (?) olduğunu, insanî hareketlerin yalnız dini ola bileceğini ileri sürüyordu. Bu suretle iki âri devlette kismen temas etmesi muhtemel olduğundan koca bir milletin rus ve çin elinden kurtarılmasını karşı dini bir silah kullanmasına ve bu harekete vahşet ve gayri insanî hareket tanğası vurulmasına kadar ilerlemiştir.

Harbiumumide islam aprarların halife Türkiye'sine karşı kuvvanlarının asil motifleri yalnız ingiliz tahrikatında ve misyonerlerin faaliyetlerinde aramak kadar ceahlet olurmu? Her bir hareket gibi arap hareketi de millî idi.

Bu suretle islam şarkında bili başlı üç millî hareket vardır: Arap millî hareketi, Fars millî hareketi ve Türk millî hareketi. Bu hareketler birbirlerine karşı agresif olmak notwithstanding ve o nisbette menli adulla bulabilir. Yoksa esasen bir fars millî hareketi, bir arap millî hareketi ve bir Türk millî hareketi hakta, tabiidir, mesrudur.

Çünkü bu milletler yaşayan varlıklardır. Kesriyet halinde derin izler bırakmış, mediyeler ve devletler yaratmış birlikli varlıklardır. Bu milletler arasında coğrafi,

tim. Ayaz, davasında samimî değil, onu Stalin çağırırca derhal gider. Benim Türkiye'de hükümet var, Konya valisi benim arkadaşımıdır“ deyince orada hazır bulunan Türklerden Hasan Mustafa Bey derhal dayınamıyarak: „Yalan söyleme ihtiyar iblis, halkı aldatma, senin gibi mürteci kafalı hainleri Türkiye kendi topraklarından çoktan koğdu. Bugünkü Türkiye'nin seninle hiç bir alakası olmamıştır. Senin gibi mürteci mikroplar Türkiye'den daha 10 sene bundan evvel temizlenmiştir“ diye itiraz edince meclis karışmış, bu defa Kurbanalî ortaya atılarak Hasan Mustafa Bey Japonya'dan çıkarmakla tehdit edilmiş. Bunun üzerine Hasan Mustafa Bey: „Senin gibi yüz hain olsa dahi beni bu topraklardan çıkaramaz. Umumi işin selameti için hak ve hakikat yolunda ölümünden korkmam. Ben buraya toplananlar gibi sana esir değilim. İngilizah onlar da bu yankı zamanlarda sizin gibi sofalların esaretinden kurtulacaklardır“ deyince mecliste bulunan Tatarların çoğu bu halk çıkıştan cesaret alarak ve H. Mustafa Beyin elini sıkarak teşekkür etmişler ve meclisi bırakıp gitmişlerdir.

Aldığımız malumata göre gürlütlü ile meclisi terk edip çıkan ve Hasan Mustafa Bey'e müteakibi bulunan Tatarlar yavaş-yavaş Kurbanalî-Abdulreşit tarafından çekilmiş ve Ayaz İshaki Beyin tarafını ilzitam etmişlerdir.

Mevsuk mebnadan öğrendiğimiz göre burada mürtecilik yapmak için müsait zemini bulan Abdulreşit artık Türkiye hudutları içine bırakılmayacaktır.

Tokyo, 9. 4. 1934. N. H.

Şimali Kafkasya istiklâl günü

11 Mayıs 1918, kardeş ve komşu Şimali Kafkasyalıların istiklâllerini ilan ettikleri günü ve tarihi bir gündür. Gazetemiz, hepimize aziz ve mukaddes bu tarihi günün 16-nci yıl dönümü münasebetile Şimali Kafkasyalı kardeşlerimizin bütün istiklâlci Azeriler adından yüreğten gelen bir samimiyetle tebrik eder ve bugün fasla yaptıkları istiklâllerinin alınması uğrunda vermişleri millî savasta muvaffak olmalarını diler.

İktisadi, dinî olmak üzere müşterek kıymetler vardır. Fakat bu müşterek kıymetler onları bir devlet halinde yaşatmağa kâfi değildir. Çünkü müşterek kuvvetlerden daha kuvvetli ve daha fazla millî menfaatlara mevcuttur. Bu milletler birbirinin milliyet ve hakimiyet hakkını tam maddece aralarında birleşmek müşkül olacaktır. Aynı yaz'iyeti Çin'de görmüyor muyuz? Çin'e Mancuko, Çin'e Tibet, Çin'e Moğolistan ve nihayet Çin'e Şarkı Türkistan arasındaki münasebetler de aynı cinstdendir. Bu hadiseler Asyanın milliyet devrine giridine, Buddizm ve İslam camiasının devriye hrisyan dünyasının dinliş yazı yoluna tabiice başladığını birinde bildirir. Asya milletleri millî devlet halinde teşekkül ediyorlar. Asya benimlemişleri ancak ve ancak mistiklik ve hür Asya milletleri arasında ve müşterek menfaatlara üzere kurula bilecektir.

Hali hazırda Şark'ta en kuvvetli millî umuş Türk dünyasındadır. Türkler Rusya'dan ve Çin'den kurtarmış can atıyorlar. „Promete“ birliğinde Gürcü, Şimali Kafkasya, Azerbaycan, Türkistan, Edil-Ural, Ukrayna, Kırım, Belorus, İnger, Karelya, Komi v. s. halinde birleşen bu yüz milyonluk kuvvet 21 milyon marub. kilometrosluk Rusya arazisinin 19.000.000-luk sahasını işgal ederler. Bu sahanın 15.000.000 marub. kilometrodan fazlası Türklerle isabet eder...

Bu kuvvet Şark'ın en medeni milleti olan Japonlarla memnuniyetle ele-ele verip teşriki mesai edebilirler. Japonya'nın harici molları softa ve çürük beyinli müteakibi „Promete“ milletlerinin münevver ve aktif müessesilleri teşriki mesai etmektedir.

Memnuniyet kaydetmiyözü ki, Japonya'da Abdulreşitlerin, Kurbanalîlerin ve Porofitokların faaliyetine tahammül eden cereyanlara mukabil Turançılık ve Asya-çik bayrağı altında, bizim yolumuz üzere yürüyen teşkilatlar daha kuvvetlidir.

Teminimiz şu ki: Bu teşekküller Türk kameralarının ve mahkûm milletlerin asil teşekkülleri ve müessesilleri sıki münasebete girsinler. O zaman din perdesi altında milliyet düşmanlığı yapan Sibiryalıların hain ve alçak faaliyetlerine daha çapuk nihayet verilebilir.

Mirza-Bala

Rüstembeyli Şefi Bey hakkında

Türkiye'den mektuplar

Aziz ve muhterem Reis Bey!

Türk ve milli iş sahasında ödenberi bozgunculuk yapa geldigine müteaddit defalar şahid olduğumuz Şefi Rüstembeyli'nin, artık „Müsavat“ fırkasında kalmasına imkan olmadigi hakkında fırka riyaseti tarafından verilen karar gerek benzeniz ve gerekse buradaki arkadaşlar memnuniyeti karşilar ve bilvesile Size karşı olan merbutiyetimizi hürmetle izar ederiz.

Sivas, 27. 4. 34 **Yaşın Pek muhterem Emin Bey!**

Senelerden beri fırka içerisinde bozgunculuk yapmaka tamnımsı Şefi Rüstembeyli'nin, „Müsavat“ fırkası azağından tardinin „İstiklâl“ gazetesinin 14 Nisan tarihli 56-nci nüshasında okudum. Kararı memnuniyetle karşilar ve Şefi Rüstembeyli'nin yaptigi çirkin ve zararlı hareketlerini karşı derin nefretlerini izar eyleyrim efendim. Selam ve hürmetlerle.

Milli Azerbaycan Ordusu topçu zabitanları: **A. Cebî İstanbul, 29. 4. 34.**

Pek muhterem rehberimiz Mehmet Emin Beyefendiye!

Milli istiklâl davası cephesinde bozgunculuk yapan Şefi Rüstembeyli nam birinin mevcut olduğuna ödenberi düymüşük. Milli işe zarar vermede ve bu suretle düşman sevindirmeye çalısan bu adamın şimdiki kadarki menfi faaliyetini „İstiklâl“ gazetesinin son nüshalarından tafsilatle öğrendik. Anadolu'nun merkezinde bulunan bu Azeriler bütün bu şüpheli ve bozguncu hareketlere karşı ruhen ve vicdanen isyan ederek diyoruz: Mukaddes milli davaya ve Sizin gibi bütün hayatını ve enerjisini millet, memleket ve türkçülük yoluna feda eden ve edecek büyük reise karşı durmak demek, milli cepheimizi parçalamak demektir.

Aynı zamanda bu kabil çirkin hareketlerle beyaz ve kızıl düşmanlarımız silah ve aianlık vazifesini yaparlara protesto ve şanelerimizi yağdırıyoruz.

Bunlara cevap olarak üzere mütehit milli cepheimiz daha sıkılaştırarak temiz sıralarımızdan, Şefi Rüstembeyli'yi öldüğü gibi, buna benzer unsurları dahi bir an evvel atılmassını Siz reisimizin rica ve ıştırhan ederiz.

Sizin yolaşacağınız sayesinde bütün milliyetçi Azeriler kendilerini sağlam bir yol üzerinde görüyor ve Sizin gösterişinizle yürüyorlar. Tuttuğunuz mukaddes yolunuzda bizler de büyük bir imanla hiç bir vakit sarsılmıyarak birlikteyiz.

- 1. Azerbaycan muallimelerden: **B. Halil**
- 2. Azerbaycan muallimelerden: **Emin**
- 3. Sabık Azerbaycan 1-nci sıvırı Tatar alibi zabitanlarından: **İsdiyari Kasım-zade, Kastamuni, 22. 4. 34.**

M. Sadık Beyin bir mektubu

Fırkadan koğulmuş Şefi Beyin mill evrakı ellere vordirdigini dava eden M. Sadık Beyin „Müsavat“ fırkası riyasetine yazmış olduğu bir mektubun bazı kısımlarını, 56-nci nüshamızda dördedilmiş Paris mektubundaki sualleri izar hakbımdan, aşağıya göçürmeği faydalı buluyoruz:

... evvelce bilvasta analattığım vakit, bu hususa tahriren bildirilmesini istediğimize için bu „dokuman“ size kendiliğinden gönderiyorum.

Vak'amm (yani evrakın ellere verilmesini) müsübübi sizile beraber çalısanlar Şefi Beydir. Plan bütün kuruluşa ilk önce idar ehaneinde tahriyat yapılmak üzere; bunu müteakip Şefi Bey idare heyeti içinde bu hadiseden dolayı güdültü çıkacak ve Emin Bey hükümetin itimat etmediğini — ademi itimat beyan ederek iltisak ettirilecek ... Belki de bu iş onun hudut haricinde sürülmesini intaç edecek ki bu şekil „daha makul“ olurmuş. Bu hususta bızlara bir takım vaitlerle bulunmuş. Kurulan bu desise beklenen neticneyi vermemiş Şefi Bey bazı acil tedbirlerle baş vurmuş. Çünkü o taahhüt ettiği vazifelerini bihakkin yapamadından alakadaları karşısında mükül mevkiide imiş.

Bu mes'eletin peşine düşüp ve bir tesadüf eseri olarak öğrendiğimize bu ihaneti Refi-zade Ali Bey'e actım. O da Halil Bey'e söylemiş. Halil Bey'de haber Şefi Bey'e yettiğizi zaman bazı alevli doktor Hosrov Bey'e koşmuş ve işin nereden sezildiğini anlamak istemiş ve ezimle demiştir ki: „Mehmet Sadık'a söyleyiniz ki ben onun dostuyum ... hatırım çok isterim ... ve 5 lira da „Azeri Türk“ mecmuasına para göndermiş. Hele vak'amm bütün tafsilatını bilen Hosrov Bey telerrüt tafsilatle anlatırken hayret etmekten kendini alamadım ...”

... Şimdi bu hürsüz, hem de namus hürsüz ile bir masada aynı tabaktan yemek yeyiniz. Gene o, sizin içtinde bulunun (**).

... siz istediğimize kadar bu hürsüz kompansile (***) hemkase olunuz ... Onlar da sizin kökünüzdü içerdien kaza dursunlar ... Siz de onlarla, „İnşallah hüsnüniyet sahibi

27 Nisan matemî

II-nci sahifadan mabat

bir vaziyete sokmuştur. Memleketlerimizi yürütülen şurlu mücadelemin düşman git-tike daha fazla endişe ve korkuya düşür-düğünü, komünist fırkası kongrelerinde bile muhansızan yolaşmışın muhterem Mehmet Emin Beyle kendisimizin idare ettiği muazzam milli hareket ve bu hareketin organı „İstiklâl“den daha büyük bir hassasiyete bahsölündüğünü ve bu yüzden bolşeviklerin her türlü soymaı vassallarla bu muazzam cepheyi beznetmiş olduklarını kaydederek, bizi içimizden patlatmış istihfad eden maskeli düşman ajanlarının faaliyetini uyanık bir surette takip etmeğiz kendisine en büyük bir vazife bilen Almanya'daki Azerilere teşekkür ederek, istiklâl uğrunda fedayinefs eden mukaddes şehitlerimizin terhami ruhu için ayıla kalkmağı teklif etti. Hazırın şerefli ölüğünü hürmetle yattı.

Münşi Beyden sonra sırasile Gürcülerden İnnayıvili, Türkistanlılar tarafından Dr. Tahir Sakir ve Dr. O. İshaki Beyler, Edil-Ural koloninin adından koloni reisi Abdurrahman Şahi Bey, Ukraynalılar namda Dr. Drabati ve Gürcü kolonisi tarafından Mkrurnalı beyanı tazyiyyete bulundular.

Nutuklardan sonra Münşi Bey hazıruna teşekkür ederek, müsafirleri diğer salonda hazırlanmış olan çay ziyafetine davet etti.

27 Nisan milli matemî münasebetile Türkiye, İnan, Uzak Şark ve Avrupa'nın muhte-lil yerlerinde bulunan Azerilerden gerek baş muharririmiz sayğılı Resul-zade Mehmet Emin Beyefendi ve gerekse gazetemiz gelmişir. Tazyiyyete bulunan bütün vatan-dışlar, alakalarından dolayı teşekkür ederiz.

Müşterek imzalarla aldığımız mektupları dördediyoruz:

İstanbul'dan Muhterem Resul-zade Mehmet Emin Beyefendiye

Aziz reis!

Gurbet ilerinde yaşyan matemizde vatan-dışlarımızı, başta Siz olmak üzere, 27 Nisan matemî münasebetile samimi kalpten tazyiet ederiz. Vatan faydası için kuvvetli bir imana çalısan şüphesiz bu matemden daha fazla kuvvet alıp, milli gayemize doğru yürüyecektir. Milli kurtuluşu temin eden milli fırkamızın bilhassa bu matemden iman almamış ve fırkaya, milli davaya ihanet eden bozgunculara karşı şiddetle mücadele etmesini temenni ederiz. Milli toprağımızda doğan ve doğduğu toprağı, verimli bir hale getiren „Müsavat“ fırkası, ilk temel taşın atarken istiklâliyyeti bir kaç sineden doğurdu. Bu günün 27 Nisan mateminde gene mahdud sinelerden fıskıran hürriyet nidasını işiten oder. Azerbaycan — „Müsavat“ demektir. Binanena-leh bu ağır günümüzde bir aileyi mensup biz arkadaşlar, Azerbaycan'a halas ve „Müsavat" da nicat dileriz.

A. Caferoğlu, M. Ali Resul zade, Abbas Kâzım-zade.

Berlin'den Milli hareket reisi muhterem Resul-zade Mehmet Emin Beyefendiye

Pek sayğılı Emin Beyefendi! Tarhimizin en meş'um ve feci günün olan 27 Nisanda başta sayğılı rehberimiz bulunan zati aileri olduğu halde Milli teşekkül karşısında sedakat yeminimizi tazyielecek bu günün üzerimize tahmil ettiği mukaddes vazifeyi hatırlamağı kendimize borç biliyoruz. Bu vazife ise: Kanaatımızca Milli Kurtuluş faaliyetini dürist ve şurlu bir tarzda idare eden Milli teşkilâtin herhanğı bir anda emrinde bulunan karada vatanımızın menhus düşmandan kurtuluşu için hayatımızı bile bizden fedadan çekinmiyeceğimizi kalpimizden gelen hü-dâla arzederiz.

Zati âllerine, Azerbaycan milli teşkilâtına ve milli hareketimizin organı „İstiklâl"e tazyielerimiz beyan eder ve bilvesile sayğılarımızı sunarız efendim!

„Almanya'da Azerbaycan İstiklâl Komitesi“: **Hilâl Münşi, Samil Safar, Dr. Hamit M. Halil, Hudat, Hacı Hasan, Aliasgar Teymur, Cemil Murat-zade, Mecit Kerim.** Berlin, 26. 4. 1934.

Kastamuni'den

Aşağıki mektup Kastamuni'de oturan Azeri, Kırmızı ve Simali Kafkasyalı zabıt muallim ve talebelerden ibaret 15 kişilerin müşterek imzasile alınmıştır:

Sayğılı „İstiklâl“ gazetesine

Güzel Azerbaycan'ımızın hain kırmızı rus ordusu cebri ıştırılması maruz kaldığı 27 Nisan kara günü elem ve teessüründe biz buradaki Azerbaycan, Simali Kafkasya ve Kırmızı sizinle beraberiz.

**) Mektup Şefi Beyin teşkilâtın ihraçı ve fırkadan koğulmasından evvel yazılmıştır.

**) Mektup sahibinin „kompaniden" maksad sıvası mukadderatlarını Şefi Beyle bağ-lıyan ve ona kuylukluk eden bir kişi kışiden ibarettir.

İstiklâlçular cephesinde

Edil-Uralıların protestosu

Tokyo'da Türk düşmanları tarafından muhterem Ayaz İshaki Bey'e karşı yapılan hareket, her tarafa protesto nümayişleri yaratmakta devam ediyor.

Geçen nüshamızda Berlin'deki esir Türk illeri nüshasızında müşterek protesto-ların dördemiştik. Şu protesto nümayişinde Edil-Uralı kardeşlerimiz tarafından oku-narak bilahare bütün hazırunca tasvip olunan sayını dikkat marazının resmi mevzu refikimiz „Yeni Milli Yol"un son Mayıs refikimiz „Yeni Milli Yol"dan çıkarılmıştır. (Nr. 5) nüshasında da yaşyan Edil-Uralı Sımdide Lehistan'da yaşyan Edil-Uralı Türk kardeşlerimiz namda 28 kişilerin imzasile aldığımız protesto yu memnuniyetle aşağıya dördediyoruz:

„Gerek „Yeni Milli Yol“, „İstiklâl“, „Yaş Türkistan“ ve „Emel“ gazete ve mecmua-lerinde, gerekse Uzak Şark'ta Türk-Tatar kardeşlerimiz resmi kongrelerinde ıştırız edip bize göndermiş oldukları kararlarım-dan, keza Tokyo'da ıştır eden „Yeni Japon Muhbiri“ mecmuasının son nüsha-lerinde çıkan yazılardan öğrendiğimize göre: Japonya'da hali faaliyetle bulunan Türk düşman ve rus casuslarından maruf Abdul-reis İbrahimof ve Kurbanaliyef mollalar, rus esaretinden kurtarmak için can atan mahkûm Türklere karşı hainane bir hare-kete geçmişlerdir.

Bu hainler, bütün Türk dünyasının namuslu mücahidi ve kahraman oğlu, Edil-Ural milli hareketinin muhterem şefi Ayaz İshaki Beyi tahkir edecek kadar ıştırlemişlerdir. Onlar Rusya'yı parçalamaya yol vermeyeceklerini açık söylüyorlar. Onlar bu tezlerini müdafaa için esir Türklerin istiklale ve yaşamağı layık olmadıklarını isbata saydıyorlar.

Hainlerin akamete mahkûm bu alçak faaliyet ve hareketlerini protesto eden biz Lehistan'daki Edil-Ural Türk gençliği, bütün rus mahkûmu Türklere ve bütün „Promete“ cephesi millerile beraber bütün dünyaya bağırıyoruz:

Edil-Ural'ın büyük oğlu Ayaz Bey bizim müstemillizdir. Ona karşı yapılan hareket bize ve onun temsil ettiği milletimize yapılmıştır. Bu hareket bütün dünya Türkle-ri ve bütün esir milletlere karşı icra edilmiş bir cinayettir.

Biz bu çirkin ve hain hareketlere ve „Yeni Japon Muhbiri“ mecmuasının milli-ye ve Türkülük aleyhindeki neşriyatına protesto ederken ölüncüce, son damla kanımızda kadar muhterem Ayaz Beyle beraber, onun emrinde ve arkasında olduğumuzu bütün dostlara ve bütün düşman-lara ilan etmeğiz vicdani ve milli bir borç sayarız.

Yaşasın milletlerin istiklâli! Yaşasın rus mahkûmu Türklerin kurtuluşu! Yok olsun Rusya! Var olsun Edil-Ural!

Bundan tam on dört sen evvel bir gün hiyle ve desise ile o güzel yurdumuzda soku-larak bağrımız hancerin splayan rus müjliklerinin ika ettiği ve bitmek bilmeyen zölm ve işğence dehşetini izaha lüzüm görüyoryoruz, çünkü buan artık bütün çin bilyor.

Bir asır evvelisi gene aynı müjliklerle uyan müddet devam eden savasta ecadımızdan gösterdiği ancak türkölge verğı kahraman-lıklarımız ruslar bile saklıyamyarak rusca yazılı „Pakaryonny Kafkâz“ adı kitipta mütehit bütün ıştırla mecur kalmıştır.

İşte bu kahraman babaların evlatlarıdır ki o zamanenberi bir dakika bile gerçemen istiklâlın idadesi uğrunda çalıştı ve nihayet koca gödesinin işğence neticele-1918 senesinde istiklâlın hükümetinden leniş o muhtaris imperatorluk hükümetinden 1918 senesinde istiklâlın şeri oldu. Fakat ne yazık ki „besheriyye adalet saçağının“, vadeden, fakat hadatı zamanda imperyaliste gaye güden Lenin, aradan çok bir zaman geçmeden zengin servetlerini göz dikerek aç ve çıplak müjliklerini tekrar üzerimize saldıldı ve 27 Nisan 1920 senesinde bu vahşi ve müstevli mahluk ikinci defa yur-dumuzu girdi.

İşte bu pis mahluğun kirli çizmeleriyle üzerine bastığı duyan ve bu kadar büyük bir hakarete tahammül edemeyen o mukaddes toprağımızın bağrında beslediğiz ecadımız kendi kanından doğup hür ve müstakil yaşamasını bilen kahraman evlatlarına „ya öl, ya istiklâlın al“ diye bağıldı.

Bu sestir ki istiklâl ve hürriyyetimiz alın-caya kadar kulaclarımızda çınlayacak ve ancak o zaman bir müstakil ve hür Kafkasya federasyonu teşkilile milli bayrağımızı en yükecek teyeye dikerek onu göz bebeğimize gibi korumağı ve bütün cihani kahraman babamın kahraman evlatları olduğumuzu bir daha isbata namusumuzla andıracağız.

Yaşasın milli Azerbaycan'ımız! Yaşasın müstakil Kafkasya federasyonu! Mahvolusun onu yıkmak isteyen bütün düşmanlarımız!

Chfredaktör: M. E. Resul-zade
Verantwortlicher für Redaktion und Verlag: Hilâl Münşi
Berlin, Charlottenburg.
Druck: A. Weesmann, Berlin S.W.11, Treptowstrasse 72